

**Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant
Uitkomsten controle en
overige informatie 2015**

Rapportage aan het algemeen bestuur

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT	
ingekomen	
30 MAART 2016	
nr.	

Het algemeen bestuur van
Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Postbus 8035
5601 KA EINDHOVEN

Eindhoven, 25 maart 2016

HLOS-A8ABNH/bm

Uitkomsten controle en overige informatie 2015

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Het doet ons genoegen u verslag uit te brengen omtrent de uitkomsten van onze accountantscontrole van de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

Wij willen u over de volgende onderwerpen informeren:

- ▶ uitkomsten jaarrekeningcontrole
- ▶ kwaliteit beheersorganisatie
- ▶ onafhankelijkheid en controleproces

Wij hebben de kernpunten van ons verslag opgenomen in het hoofdstuk Kernpunten.

Onze controle is gericht op het vormen van een oordeel omtrent de jaarrekening over 2015. Bij de uitvoering van onze controle ondervinden wij de volledige medewerking en ondersteuning van de medewerkers van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

De mogelijkheid om een open en eerlijke dialoog met u als lid van het bestuur te voeren, vormt een essentieel onderdeel van het controleproces, evenals van de algehele governance. Wij waarderen deze mogelijkheid om de inzichten die uit onze controle voortkomen met u te kunnen delen.

Het concept van dit verslag is d.d. 22 maart 2016 besproken met de directeur en de controller. Wij stellen het op prijs een en ander persoonlijk toe te lichten of eventuele vragen omtrent deze of andere met de controle verband houdende zaken te beantwoorden.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

drs. B. Smeenk RA

Inhoudsopgave

Kernpunten	4	Onafhankelijkheid en controleproces	19
Kernpunten uit onze rapportage	5	Onafhankelijkheid	20
Uitkomsten jaarrekeningcontrole	6	Ons controleproces	21
Conclusie van de controle	7	Totaal aantal pagina's in dit rapport:	23
Onze analyse van het resultaat 2015	8		
Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle	10		
Kwaliteit beheersorganisatie	12		
Interne beheersmaatregelen	13		
Rechtmatigheidsbeheer	16		

Kernpunten

Kernpunten uit onze rapportage

Kernpunten

De kernpunten uit onze rapportage kunnen als volgt worden samengevat

Uitkomsten jaarrekeningcontrole	Conclusie van onze controle	Er resteren geen ongecorrigeerde controleverschillen of materiële herrubriceringen voor de jaarrekening 2015. Na afronding van de resterende werkzaamheden, zijn wij voornemens om op 6 april 2016 een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2015. Dit betekent dat het jaarverslag en de jaarrekening 2015 zijn ingericht in overeenstemming met het BBV en de in de programmarekening opgenomen balans en toelichting en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave zijn van de financiële positie en baten en lasten van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
	De jaarrekening is rechtmatig	Wij zijn voornemens bij de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant een goedkeurende verklaring af te geven met betrekking tot de rechtmatigheid. Dit betekent dat de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2015 in overeenstemming zijn met de relevante wet- en regelgeving. We hebben wel nog een formele opmerking ten aanzien van het rechtmatigheidsbeheer. Deze opmerking ten aanzien van de naleving van het schatkistbankieren is in dit verslag nader toegelicht.
	Belangrijke voorwaarde: ongewijzigde vaststelling	Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.
Rechtmatigheid	Het rechtmatigheidsbeheer is op orde	Wij constateren dat onze aanbevelingen vanuit het voorgaande jaren op nagenoeg alle vlakken opvolging hebben gekregen. Verdere mogelijkheden ter verbetering zijn met de directie gecommuniceerd.
	De afwijkingen ten opzichte van begroting zijn toereikend toegelicht	Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. In hoofdstuk 4 van deze rapportage lichten wij de controleaanpak en de verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur en accountant nader toe. We constateren dat afwijkingen van baten en lasten vanaf pagina 39 van de jaarrekening toereikend worden toegelicht.

Uitkomsten
jaarrekeningcontrole

Conclusie van de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Controleverklaring

Wij zijn voornemens om na afronding van onze laatste werkzaamheden een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant over het boekjaar geëindigd op 31 december 2015 te verstrekken. In deze verklaring bevestigen wij dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2015 als van de activa en passiva per 31 december 2015 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2015 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening en het jaarverslag dienen te worden opgemaakt in overeenstemming met het BBV. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2015 van uw organisatie geen materiële afwijkingen vertoont ten opzichte van de voorschriften van het BBV.

Daarnaast is door ons nagegaan of het jaarverslag de minimale wettelijk voorgeschreven informatie bevat en of de inhoud van dit verslag geen tegenstrijdigheden bevat met de door ons gecontroleerde jaarrekening. Wij hebben vastgesteld dat de inhoud van het jaarverslag niet strijdig is met de jaarrekening.

Wij zijn er bij ons oordeel van uitgegaan dat het algemeen bestuur de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt.

Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Controleverschillen

Tijdens onze controle inventariseren wij verschillen tussen enerzijds bedragen, classificaties, presentatie en toelichting van jaarrekeningposten die Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (hierna ODZOB) heeft opgenomen of gerapporteerd en anderzijds bedragen, classificaties, presentatie of toelichting zoals die naar onze mening in overeenstemming met het BBV dienen te worden opgenomen of gerapporteerd. Wij hebben gedurende onze controle geen verschillen geconstateerd die geleid hebben tot materiële correcties in de jaarrekening. Ook na onze controle resteren geen verschillen.

Onze analyse van het resultaat 2015

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Voordelig resultaat nader besproken

Het gerealiseerd resultaat over het jaar 2015 bedraagt € 543.000 voordelig ten opzichte van een begroot saldo van € 80.000 voordelig.

Het resultaat over 2015 ten opzichte van de begroting kan als volgt worden weergegeven.

Bedragen x € 1.000	Gewijzigde begroting	Rekening 2015 (inclusief bijzondere baten/lasten)	Afwijking
Totale lasten	16.528	17.745	1.217
Totale baten	16.608	18.288	1.680
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	80	543	463
Mutaties in reserve	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	80	543	463

Uw begrotingsbeheer

De verschillen tussen de jaarrekening en de gewijzigde begroting zijn aanzienlijk. Per saldo bedraagt de positieve afwijking ten opzichte van de begroting € 463.000, dit voordeel wordt met name veroorzaakt doordat ODZOB meer taken heeft uitgevoerd dan vooraf begroot € 430.000 (voordeel).

Daarmee in lijn zijn de baten en daarmee de samenhangende directe kosten hoger dan begroting als gevolg van het feit dat meer activiteiten zijn uitgevoerd dan begroot. Deze stijging wordt met name veroorzaakt doordat er in de begroting geen rekening is gehouden met in rekening gebrachte externe programmakosten, dit is in de begroting reeds toegelicht. Het totaal van deze taken welke budgetneutraal zijn bedraagt € 1,2 miljoen. Wij merken op dat alle afwijkingen ten opzichte van de begroting uitgebreid en toereikend in de jaarrekening op pagina 39 tot en met 45 zijn toegelicht.

Analyse van de financiële positie

Op basis van de jaarrekening 2015 wordt door het dagelijks bestuur voorgesteld om vanuit het positieve resultaat ter hoogte van € 463.000 een toevoeging aan de bestemmingsreserve ter hoogte van € 60.000 te doen om in de toekomst de fluctuaties in de arbeidsgelerateerde verplichtingen op te kunnen vangen. Het resterende resultaat wordt voorgesteld om aan de algemene reserve worden toe te voegen. Het eigen vermogen van ODZOB inclusief het gerealiseerde resultaat bedraagt € 1.576.000. De solvabiliteit is eind 2015 20,1%. De algemene reserve bedraagt € 609.000 en zal indien het voorstel resultaatbestemming van het dagelijks bestuur wordt overgenomen toenemen tot een bedrag van € 1.090.000. Daarmee beschikt de ODOZB over een weerstandscapaciteit welke nog niet het gewenste niveau heeft € 1.260.000 zoals onderbouwd in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Ten opzichte van de jaarrekening 2014 heeft de organisatie goede stappen gezet in het kader van risicobeheersing. Zo zijn de verschillende risico's welke ODZOB loopt in kaart gebracht. Deze risico's zijn gekwantificeerd en de kans op voordoen van deze risico's is bepaald. Dit zijn belangrijke stappen om tot een gedegen proces van risicomanagement te komen.

Onze analyse van het resultaat 2015

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

ODZOB heeft tevens de vanaf de jaarrekening 2015 verplicht gestelde financiële kengetallen opgenomen in het jaarverslag. Deze kengetallen zijn verplicht gesteld door de commissie BBV en geven op een relatief eenvoudige wijze inzicht in de financiële positie van ODZOB. Opgemerkt dient te worden dat niet alle kengetallen van toepassing zijn voor de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.

De informatiewaarde van deze kengetallen wordt vergroot indien er door het algemeen bestuur streefwaarden worden gedefinieerd voor deze kengetallen. Wanneer aan deze financiële kengetallen een waarde wordt toegekend kan het dagelijks bestuur in haar handelingen tevens sturen op deze streefwaarden.

Financiering

Zoals blijkt uit de paragraaf financiering is in 2015 de kasgeldlimiet niet overschreden. Er is daarnaast geen sprake van een overschrijding van de renterisiconorm.

Vanaf de invoering van de Wet verplicht schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden (provincies, gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen in de vorm van een openbaar lichaam) verplicht om hun overtollige middelen in de schatkist aan te houden.

ODZOB heeft in de toelichting bij de jaarrekening hierover adequaat gerapporteerd. Hierbij blijkt dat het drempelbedrag in het tweede en vierde kwartaal is overschreden. Hoewel hiermee formeel gezien sprake is van een rechtmatigheidsfout zijn er geen financiële consequenties en is er geen sprake van een financiële onrechtmatigheid. Om deze reden hebben wij deze onrechtmatigheid niet opgenomen in ons overzicht met controleverschillen. Wij hebben vastgesteld dat hierover adequaat is gerapporteerd in de jaarrekening.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Aanvaardbaarheid van de grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Naar onze mening zijn de door het dagelijks bestuur gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. Dit geldt tevens voor het tijdstip waarop die transacties hebben plaatsgevonden, de periode waarin zij zijn verantwoord en de desbetreffende toelichtingen in de jaarrekening.

Schattingsprocessen binnen de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het maken van schattingen bij het opmaken van de jaarrekening. Als accountant van het algemeen bestuur beoordelen wij deze door het dagelijks bestuur gemaakte schattingen. Wij kunnen ons met deze schattingen verenigen.

Vordering op de Milieudienst van het MRE (voorheen: SRE)

ODZOB heeft de afgelopen jaren de kosten van garantielonen in rekening gebracht bij de latende partijen. Tot en met de jaarrekeningcontrole 2014 bestond er onzekerheid of deze vorderingen door het MRE zouden worden geaccepteerd en betaald.

Om deze doorlopende discussie te beëindigen hebben de besturen van het MRE en ODZOB besloten een mediator in te schakelen om tot een structurele oplossing van deze discussie te komen. Deze mediation heeft ertoe geleid dat er een overeenkomst is gesloten tussen het MRE en ODZOB. Hierin is afgesproken dat het MRE een compensatie betaald voor de garantielonen van € 1.600.000. Dit bedrag dient in de komende drie jaren in gelijke tranches te worden betaald met de eerste betaling voor 31 december 2015.

Gedurende 2015 heeft het MRE reeds het gehele bedrag van € 1.600.000 betaald aan ODZOB. De extra kosten die de garantielonen tot en met 31 december 2015 met zich mee hebben gebracht zijn ten laste van deze bijdrage gekomen. Het resterende bedrag (€ 664.000) is als vooruitontvangen bedrag op de balans opgenomen en wordt conform originele afspraak in 2016 en 2017 ingezet.

Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle

Uitkomsten jaarrekeningcontrole

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingevoerd. Op basis van deze wet is de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector in dienstverband en bij ontslag wettelijk gemaximeerd.

Voor de bezoldiging van topfunctionarissen geldt naast de maximering een publicatieverplichting in de jaarrekening. Dit geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen, indien zij de maximale bedragen van topfunctionarissen overschrijden.

In het kader van de jaarrekening 2015 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er functionarissen zijn die een hogere bezoldiging dan de gestelde maxima kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

Kwaliteit beheersorganisatie

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Algemeen

Bij de planning en uitvoering van de controle van de jaarrekening 2015 van ODZOB hebben wij de interne beheersmaatregelen, welke onderdeel uitmaken van de administratieve organisatie van uw organisatie, in onze overwegingen betrokken. Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van interne beheersmaatregelen onderzocht, voor zover wij dit in het kader van de jaarrekening noodzakelijk achten en niet met het doel om een oordeel over de effectiviteit van de interne beheersing te geven. Wij steunen voor de processen Inkopen & Betalingsverkeer, Personeel en Baten op uw interne beheersing, hetgeen betekent dat wij minder uitgebreide werkzaamheden per jaareinde behoeven te verrichten.

Wij hebben geen onderzoek naar de effectiviteit van de interne beheersing verricht, anders dan dat relevant is voor onze jaarrekeningcontrole.

Automatisering

In het kader van de controle van de jaarrekening brengt de accountant ook verslag uit omtrent zijn bevindingen met betrekking tot de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking. Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen.

De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Vennootschapsbelasting

Op 1 januari 2016 is de Wet Vpb-plicht overheidsondernemingen ingevoerd, waardoor een groot aantal directe en indirecte overheidsondernemingen onder voorwaarden belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb) zijn geworden.

De nieuwe regeling op hoofdlijnen

Gemeenten en hun Gemeenschappelijke Regelingen met rechtspersoonlijkheid worden belastingplichtig voor zover zij een fiscale onderneming drijven. Hetzelfde geldt voor door gemeenten beheerde stichtingen en verenigingen. Veel kapitaaldeelnemingen, waaronder bv's, nv's en coöperaties, worden zelfs belastingplichtig voor ál hun activiteiten. De regeling kent een aantal algemene en specifieke vrijstellingen op basis waarvan de Vpb-plicht mogelijk (deels) beperkt kan worden.

Gevolgen

Ondernemingsactiviteiten van Gemeenschappelijke Regelingen zijn door de nieuwe regeling vanaf 1 januari 2016 belast met Vpb. Over de jaarlijkse (fiscale) winst is Vpb verschuldigd tegen een tarief van 25%, met een tariefsopstapje van 20% over de eerste € 200.000. Met deze belastinglast zal jaarlijks rekening moeten worden gehouden in de begroting en jaarrekening. Ook zal uiteraard jaarlijks na afloop van het boekjaar een aangifte Vpb moeten worden ingediend. De eerste aangifte zal dus in 2017 moeten worden ingediend en mogelijk zelfs later, indien gebruik wordt gemaakt van de uitstelregeling.

Stand van zaken

ODZOB wordt bij de implementatie van de Vpb-plicht bijgestaan door een externe deskundige. Hierbij is er inzicht in de baten en lasten van ODZOB, zijn de mogelijke Vpb-plichtige activiteiten in kaart gebracht en is een schriftelijk standpunt ingenomen met de zienswijze van ODZOB over deze mogelijke Vpb-plichtige activiteiten. Deze standpunten zijn besproken met de Belastingdienst welke heeft aangegeven de standpunten van de ODZOB te begrijpen. Op dit moment beraadt de Belastingdienst zich over deze standpunten en is ODZOB in afwachting van een reactie hierop.

Advies

Aangezien het nog onduidelijk is of ODZOB Vpb-plichtig wordt is het van belang om de eventueel Vpb-plichtige activiteiten administratief op een adequate wijze te volgen. Hiermee wordt ervoor gezorgd dat indien ODZOB een aangifte Vpb dient te verzorgen in 2017, dit administratief ook mogelijk is.

Vernieuwing BBV

Het definitieve Wijzigingsbesluit vernieuwing BBV met de wijzigingen voortvloeiende uit het traject Vernieuwing BBV en uit de invoering van de Vennootschapsbelasting is op 17 maart 2016 geplaatst in het Staatsblad.

Omdat openbare lichamen ingesteld op grond van de Wgr eerder hun begroting moeten opstellen zullen de wijzigingen van dit besluit voor het eerst doorwerken in de begrotingsvoorbereiding voor het jaar 2018. Wel wijzen wij u erop dat in de begroting 2016 (en jaarrekening 2016) rekening gehouden dient te worden met de verwerking van de effecten van de invoering van de vennootschapsbelastingplicht.

Interne beheersmaatregelen

Kwaliteit beheersorganisatie

Door middel van onze vaktechnische brochures informeren wij u in 2016 over de details van de wijzigingen binnen het BBV.

Wijziging aanbestedingswet

Op dit moment is de Tweede Kamer bezig met het wijzigingen van de aanbestedingswet. Na behandeling en goedkeuring door de Tweede Kamer zal het wetsvoorstel voor inwerkingtreding aan de Eerste Kamer worden gestuurd. Een van de belangrijkste wijzigingen betreft het verdwijnen van het IIB-regime. Dit betekent dat vanaf 18 april 2016 geen IIB procedure meer gestart kan worden. Opdrachten die nu nog onder dit IIB-regime vallen, zullen vanaf die datum volgens het normale volledige regime moeten worden aanbesteed.

Door middel van onze vaktechnische brochures informeren wij u in 2016 over de details van de wijzigingen binnen de aanbestedingswet.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Onze bevindingen in het kader van rechtmatigheid

In paragraaf Rechtmatigheid van hoofdstuk Ons controleproces hebben wij de gehanteerde kaders voor onze rechtmatigheidscontrole nader toegelicht. Buiten hetgeen reeds eerder is gemeld, hebben wij geen bijzonderheden geconstateerd in het kader van rechtmatigheid. In het vervolg van deze paragraaf geven wij onze bevindingen bij deze onderwerpen.

Het controleprotocol, inclusief het normenkader is op 24 september 2015 door het algemeen bestuur vastgesteld. Het normenkader is intern bij uw organisatie niet vertaald in interne controleprotocollen, de geïdentificeerde risico's en de getroffen beheersmaatregelen zijn dan ook niet zichtbaar in kaart gebracht. Deze beheersmaatregelen zijn echter wel in voldoende mate aanwezig en door ons te toetsen. Gezien de beperkte omvang van de organisatie is er geen sprake van een verbijzonderde interne controle.

Zoals reeds aangegeven kan de beheersing voor een aantal processen nog in beperkte mate verbeterd worden. Hierover hebben wij aan de directie in onze managementletter op 18 januari 2016 gerapporteerd. De bevindingen zien toe op een optimalisering van de bedrijfsvoering en bevatten geen aandachtspunten die in onze visie aandacht van het bestuur behoeven. Wij constateren dat ODZOB hiermee aan de slag is gegaan en diverse verbeteringen heeft doorgevoerd. Wij adviseren u om aandacht te blijven geven aan de interne beheersing en verdere optimalisatie door te voeren hieromtrent.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Formele bevindingen in het kader van rechtmatigheid

Eind 2014 is het eigen inkoopbeleid geformaliseerd en deze is gedurende 2015 verder ingebed in de organisatie. Dit eigen inkoopbeleid maakt onderdeel uit van het normenkader welke door ons in het kader van de accountantscontrole wordt getoetst.

Intern is een analyse opgesteld in hoeverre de organisatie heeft voldaan aan de Europese aanbestedingsrichtlijnen, de aanbestedingswet en aan het eigen inkoopbeleid.

Voor wat betreft de contracten die in 2015 zijn afgesloten, geldt dat de organisatie aan bovengenoemde wet- en regelgeving moet voldoen. Wel constateren wij dat voor enkele inkooptrajecten van de zogenaamde 2B-diensten ODZOB verzuimd heeft om de rechtmatige gunning te melden bij de EU. Dit betreft een formele onrechtmatigheid waar wij enkel in ons accountantsverslag melding van behoeven te maken. Wij hebben uit onze controle geen verschillen geconstateerd welke de rapporteringstolerantie overschrijden.

De begrotingsoverschrijdingen zijn goed toegelicht

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. In hoofdstuk Ons controleproces van deze rapportage lichten wij de controleaanpak en de verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur, algemeen bestuur en accountant nader toe.

In de financiële verordening is vastgelegd dat het dagelijks bestuur overschrijdingen van meer dan € 50.000 op kredieten en programma's meldt aan het algemeen bestuur. Wij constateren dat op totaal lastenniveau de totale lasten ter hoogte van € 17.745.000 de gewijzigde begroting ter hoogte € 16.528.000 overschrijden, maar dat hier direct gerelateerde baten tegenover staan.

De afwijkingen van de baten en lasten op subcategorieniveau zijn in de jaarrekening op pagina 39 tot en met 45 inzichtelijk en toereikend toegelicht. Daar de afwijkingen toereikend zijn toegelicht en gecompenseerd worden door direct samenhangende baten, hebben de afwijkingen geen impact op ons rechtmatigheidsoordeel.

Rechtmatigheidsbeheer

Kwaliteit beheersorganisatie

Misbruik en oneigenlijk gebruik

In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop zijn gericht om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Uw organisatie heeft de toets op het misbruik en oneigenlijk gebruik neergelegd in interne controleplannen. De uitkomst van deze toets heeft niet geleid tot bevindingen die invloed hebben op de rechtmatigheid van baten en lasten en balansmutaties.

Niet-financiële beheershandelingen vallen buiten de scope van rechtmatigheidscontrole

Handelingen en beslissingen van niet-financiële aard vallen buiten de scope van de rechtmatigheidscontrole door de accountant. De accountant toetst deze handelingen en beslissingen niet inhoudelijk door gegevensgericht onderzoek. Volstaan wordt in dit kader met het beoordelen van het interne systeem van risicoafwegingen. Binnen dit systeem moeten voorwaarden zijn geschapen om risico's goed te kunnen beoordelen en in de tijd te kunnen volgen.

Wij hebben ons een beeld gevormd over de wijze van totstandkoming van de inventarisatie van de risico's en de getrouwe weergave van de hieruit mogelijk voortvloeiende financiële gevolgen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van het jaarverslag.

Daarnaast hebben wij gericht geïnformeerd naar de lopende procedures waarbij ODZOB betrokken is, teneinde indicaties te verkrijgen over de eventuele risico's op dit vlak. Op grond hiervan beschikken wij niet over aanwijzingen die een nader onderzoek naar de (financiële) gevolgen noodzakelijk maakt.

**Onafhankelijkheid en
controleproces**

Onafhankelijkheid

Onafhankelijkheid en controleproces

Onafhankelijkheid

De onafhankelijkheid van de accountant behoort tot het fundament van zijn beroep. In de maatschappelijke discussie over kwaliteitsverbetering van de controle speelt de onafhankelijkheid van accountants een belangrijke rol. Vanaf 1 januari 2014 is op alle assurance-opdrachten onder Nederlands recht de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) van toepassing. Een aantal belangrijke punten uit de ViO die wij hieronder hebben opgenomen betreffen:

- ▶ langdurige betrokkenheid
- ▶ samenloop van dienstverlening
- ▶ geschenken en giften

Een strikte scheiding tussen controle- en adviesdiensten was al van kracht voor OOB's vanaf 1 januari 2014 en kantoorrotatie is verplicht voor financiële jaren van OOB's vanaf 2016. Daarnaast kent de Europese verordening vanaf controlejaar 2016 striktere onafhankelijkheidseisen, maar ook nadere bevestigingen over onafhankelijkheid ter communicatie aan interne toezichthouders.

Op 17 juni 2016 wordt een gewijzigde ViO van kracht vanwege de implementatie van Verordening (EU) nr. 537/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang.

Impact ViO op relatie ODZOB en EY

De belangrijkste wijzigingen in de ViO hebben betrekking op:

- ▶ een nadere toetsing van geschenken en uitingen van gastvrijheid vanaf een grens van € 100. Dit geldt zowel voor ontvangen als verstrekte geschenken en uitingen van gastvrijheid;
- ▶ een verbod van sponsoring van een assurancecliënt ter verkrijging van naamsbekendheid.

Langdurige betrokkenheid

Om alle schijn van afhankelijkheid te vermijden, kunnen de externe accountant en de managers in het team maximaal zeven achtereenvolgende jaren in het team actief zijn. Daarna zullen zij intern roteren. Per 17 juni 2016 moet de externe accountant roteren na een periode van vijf jaar waarbij verder een afkoelingstermijn van drie jaar geldt. Onze betrokkenheid in jaren laat het volgende beeld zien:

- ▶ Barry Smeenk, executive director, betrokken sinds 2013
- ▶ Harm Lodewijks, manager, betrokken sinds 2015

Dit betekent dat deze wetswijziging de komende jaren nog geen invloed zal hebben voor ODZOB.

Wij brengen u tijdig op de hoogte van belangrijke teamwisselingen. Intern beschikken wij over interne overdrachtsprocedures, zodat u geen hinder ondervindt van een teamwisseling.

Samenloop van dienstverlening

Ten aanzien van OOB's is de combinatie van wettelijke controles en overige dienstverlening volledig verboden, met uitzondering van met name genoemde overige assurediensten. Voor niet-OOB's is bepaald dat samenloop is geoorloofd als de non-assuredienst niet van materiële invloed is op het assurance-object. Als er wel materiële invloed is geldt in beginsel een verbod, behalve wanneer de non-assuredienst niet:

- ▶ subjectief of niet-routinematig is; of
- ▶ een verwerkingswijze in het assurance-object ten gevolge heeft waarvan het assuranceteam twijfelt of deze verwerkingswijze passend is; of
- ▶ leidt tot een bedreiging uit hoofde van belangenbehartiging.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Wat is de reikwijdte van onze opdracht

Conform de aan ons verleende opdracht hebben wij de jaarrekening 2015 van ODZOB gecontroleerd. Deze jaarrekening is onder verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur opgesteld. Het is onze verantwoordelijkheid een oordeel te geven over de jaarrekening, als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Onze controleaanpak in het kort

Onze controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn; beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van zowel de baten en lasten als de activa en passiva, alsmede het voor de naleving van de wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn, maar die niet ten doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van ODZOB.

In hoofdstuk Aandachtsgebieden en bevindingen in de controle hebben wij u inzicht gegeven in de significante risico's, onze controleaanpak en bevindingen ten aanzien van de jaarrekeningcontrole.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, van de redelijkheid van schattingen die het dagelijks bestuur van ODZOB heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

De met u afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties

Op grond van het Bado stelt het algemeen bestuur de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren.

Het normenkader en de goedkeuringstolerantie zijn op 24 september 2015 vastgesteld door het algemeen bestuur.

Op grond van de jaarrekening 2015 bedraagt de goedkeuringstolerantie voor fouten afgerond € 177.000 (1%) en voor onzekerheden € 532.000 (3%). Als de goedkeuringstolerantie niet wordt overschreden, kan een goedkeurende controleverklaring afgegeven worden.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Deze goedkeuringstolerantie is een kwantitatief criterium. De uiteindelijke oordeelsvorming is echter altijd een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve afwegingen.

De rapporteringstolerantie, de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden, is door het algemeen bestuur bepaald op € 50.000.

Goedkeurings-tolerantie	Goed-keurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1 < 3\%$	–	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3 < 10\%$	$\geq 10\%$	–

Belangrijke aandachtsgebieden in de controle

Onze controleaanpak is onder andere gericht op het in kaart brengen van de voor de jaarrekening van belang zijnde risico's. Op basis van onze gesprekken met het dagelijks bestuur en de algemeen bestuur over de belangrijke financiële en operationele ontwikkelingen is een aantal punten met een verhoogd risico voor de jaarrekening 2015 onderkend.

Aan de volgende punten werd extra aandacht besteed bij het nader uitwerken van onze controleaanpak:

- ▶ Financiële positie en kwaliteit resultaat
- ▶ Schattingen en toelichtingen in de jaarrekening
- ▶ Rechtmatigheid
- ▶ WNT
- ▶ Afwikkeling vordering SRE garantielonen
- ▶ Schatkistbankieren

Begrotingsbeheer

Met de controle op de juiste toepassing van het begrotingscriterium toetsen wij of het budgetrecht van het algemeen bestuur is gerespecteerd. Voor een juiste oordeelsvorming is het van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het algemeen bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door hogere opbrengsten.

Wij beoordelen bij onze controle de overschrijdingen ten opzichte van de begrote lasten per programma. Dit betreffen enkel de lasten omdat hierop een beoordeling en rapportering van de accountant wordt gevraagd vanuit de Kadernota Rechtmatigheid.

Het is de verantwoordelijkheid van het dagelijks bestuur om begrotingsafwijkingen tijdig te signaleren en te rapporteren aan het algemeen bestuur. Het is de verantwoordelijkheid van het algemeen bestuur om hier dan tijdig een besluit over te nemen.

Ons controleproces

Onafhankelijkheid en controleproces

Het is de verantwoordelijkheid van de accountant om de begrotingsrechtmatigheid van de lasten en investeringen te toetsen. Dit doen wij onder andere door:

- ▶ vast te stellen of begrotingsafwijkingen tijdig zijn gesignaleerd en zijn omgezet in een begrotingswijziging ter autorisatie aan het algemeen bestuur;
- ▶ vaststellen of kostenoverschrijdingen leiden tot een onrechtmatigheid, welke meegewogen moet worden in het accountantsoordeel of niet. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid hoeven niet te worden meegewogen in het accountantsoordeel.

Rechtmatigheid

Wij hebben bij de controle over 2015 de rechtmatigheid getoetst conform de bepalingen van het Bado en het Controleprotocol Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015-2017. Bij onze controle hebben wij aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- ▶ het rechtmatigheidsbeheer;
- ▶ de naleving van het voorwaarden criterium;
- ▶ de begrotingsrechtmatigheid;
- ▶ het misbruik-en-oneigenlijk-gebruikcriterium;
- ▶ de niet-financiële beheershandelingen.

Frauderisico's

Onze controle dient zodanig te worden gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang als gevolg van fouten of fraude bevat (Standaard 240, "De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten").

Door de beperkingen die inherent zijn aan een controle, bestaat er een onvermijdbaar risico dat sommige afwijkingen in de financiële overzichten niet zullen worden ontdekt, zelfs wanneer de controle naar behoren is gepland en uitgevoerd overeenkomstig de Standaarden. Onze controlewerkzaamheden omvatten mede de volgens Standaard 240 vereiste werkzaamheden, zoals brainstorming, het verzamelen van informatie met het oog op het vaststellen van en reageren op het risico van fraude en het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden gericht op het risico van het doorbreken van interne beheersmaatregelen door het management, met inbegrip van inzage in journaalboekingen, beoordeling van schattingen en evaluatie van zakelijke redenen voor significante ongebruikelijke transacties.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust zowel bij het algemeen bestuur als bij het dagelijks bestuur. Het is van belang dat het dagelijks bestuur, onder toezicht van het algemeen bestuur, sterk de nadruk legt op het voorkomen van fraude, waardoor de gelegenheden tot het plegen van fraude kunnen afnemen, alsmede op het ontmoedigen daarvan, waardoor personen ervan kunnen worden weerhouden om fraude te plegen omwille van de waarschijnlijkheid dat die wordt ontdekt en bestraft.

Naleving wet- en regelgeving

Wij informeren het algemeen bestuur over fraude en illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben.